

SAIMAANNORPAN SUOJELUTYÖRYHMÄ 2012

SEURANTARYHMÄN KOKOUS

Aika 12.10.2022, klo 12.00–13.45

Paikka Teams-kokous etäyhteydellä

Läsnä Taina Ahosola, Oriveden kalatalousalue
Miina Auttila, Metsähallitus Järvi-Suomen luontopalvelut
Markku Auvinen, Haukiveden kalatalousalue
Kimmo Haapanen, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Teemu Hentinen, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Timo Hämäläinen, Puumalan kunta
Harry Härkönen, Etelä-Savon kalatalouskeskus ry, Virtasalmi – Joroinen kalatalousalue
Rauno Jaatinen, Mikkeli - Luonteri kalatalousalue
Aarno Karels, Eteläisen-Saimaan kalatalousalue
Vesa Karttunen, Kalatalouden keskusliitto
Mikko Kiljunen, Raija ja Ossi Tuuliaisien säätiö
Eija Kirjavainen, Maa- ja metsätalousministeriö
Ossi Kokki, Saimaan Norppaklubi ry.
Panu Kuokkanen, Metsähallitus Järvi-Suomen luontopalvelut
Taina Lahtela, Lappeenrannan kaupunki
Marjatta Laitinen, Heinäveden kunta
Sanna Leppänen, Suomen luonnonsuojeluliitto ry
Marika Limatius, Joroisten kunta, Varkauden kaupunki
Ulla-Maija Liukko, Suomen ympäristökeskus
Jari Luukkonen, WWF Suomi
Henna Majuri, Suomen Ammattikalastajaliitto ry.
Tomi Menna, Eteläisen-Saimaan kalatalousalue
Jari Mutanen, Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (pj.)
Pentti Mäkinen, Etelä-Savon maakuntaliitto
Marja Niemi, Itä-Suomen yliopisto
Visa Niittyniemi, Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Jukka Nykänen, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Hanna Pasonen, Mikkelin kaupunki
Pertti Perttola, Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Jorma Pöllänen, Heinävedenreitin kalatalousalue
Kaisa Ralli, Sulkavan kunta
Ari Rautio, Juvan kunta
Leo Sallinen, Puruveden kalatalousalue
Sauli Tiainen, Pihlajaveden kalatalousalue
Tarja Timonen, Kiteen kaupunki
Arto Ustinov, Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (siht.)
Matti Viialainen, Puumalan kalatalousalue
Vilén Arto, Nestorisäätiö

Kokouksen avaaminen

Jari Mutanen avasi kokouksen. Todettiin, että ympäristöministeriö ei ollut vielä virallisesti hyväksynyt työryhmän keväällä luovuttamaa päivitettyä Saimaannorpan suojelun strategiaa ja toimenpidesuunnitelmaa eikä nimittänyt työryhmää seuraavalle viisivuotiskaudelle. Ministeriöstä jo kesällä saadun alustavan tiedon perusteella oli kuitenkin todennäköistä, ettei työryhmän kokoonpanoon tai tehtävänantoon ollut tulossa muutoksia. Työryhmän kokouksen järjestäminen katsottiin kuitenkin tärkeäksi jo pelkästään senhyvin sujuneen työn jatkuvuuden varmistamiseksi.

Saimaannorpan pesintäolosuhteet ja kuolleisuus 2022

Miina Auttila totesi, että Saimaan alueen lumitilanne ja sääolosuhteet olivat talvella 2022 olleet suotuisia saimaannorpan pesinnän kannalta. Pesät säilyivät tiiviinä. Pesälaskennoissa löydettiin ainoastaan viisi pesään kuollutta kuuttia, mikä tarkoittaa hyvää pesintätulosta. Käytössä oli myös apukinoksia.

Kuolleita norppayksilöitä oli 11.10.2022 mennessä tullut tietoon 12 kpl, mikä on suhteellisen pieni määrä, sillä aikaisempina vuosina havaittu kuolleisuus on ollut monesti lähempänä 30 yksilöä. Eniten kuolleita oli löytynyt Puruvedeltä (3 kpl), joista kaksi nuorta yksilöä olivat niin pitkälle mädäntyneitä, ettei niille kannattanut tehdä ruumiinavausta kuolinsyiden määrittämiseksi.

Kannan koon arviointiin tarvittavat aineistot oli tallennettu, mutta mahdolliset virheet oli vielä etsittävä ja poistettava. Arvio tehdään aina loppuvuodesta, koska arvioinnissa tarvitaan myös kuolleisuustiedot kuluneen vuoden ajalta. Eija Kirjavainen totesi, että kannanarvio olisi ollut tärkeä myös Eduskunnassa, jossa käsittelyssä oli verkkokalastuskieltoa koskenut kansalaisaloite. Miinan mukaan kannanarvio oli tarkoitus tehdä marraskuun aikana.

Koska ilmastonmuutoksesta johtuen nykyisellä menetelmällä toteutetut pesälaskennat eivät jatkossa tule aina onnistumaan, on kannanarviointiin tarkoitus ottaa mukaan uusia laskentamenetelmiä, kuten yksilöiden tunnistaminen turkkikuvioiden perusteella (Photo-ID -tunnistus).

Saimaan vesitilanne ja ennuste pesimäkaudelle 2023

Visa Niittyniemi kertoi, että viime talvena Saimaan vedenpinnan korkeus säilyi jäätymisestä maaliskuun 20.päivään suhteellisen tasaisena. Se takasi saimaannorpalle myös siltä osin hyvät pesintäolosuhteet. Kevään aikana Saimaan pinta laski sekä lisäjuoksuksen että lumen vähäisen vesiaron vuoksi. Lokakuun alkupuolella vedenkorkeus oli edelleen noin 20 cm pitkänajan keskiarvon alapuolella.

Syksyn alhainen vedenkorkeus on norpan pesinnän kannalta parempi, sillä saatujen kokemusten mukaan tuolloin todennäköisyys pesimäaikaiselle vedenkorkeuden nousemiselle on pieni. Tulvan uhkaa ei tulevan talven osalta ollut näköpiirissä.

Valtioneuvoston asetus eräistä kalastusrajoituksista Saimaalla vuosina 2021–2026 ja sopimustilanne

Teemu Hentinen kertasi aluksi, että tiedot maakunnan Kalatalousalueista löytyvät internetin verkkosivulta Kalastusetelasavo.fi ja kaikki kalastusrajoitukset Kalastusrajoitus.fi. Meneillään oleva hanke osakaskuntien yhdistämisestä on sujunut hyvin. Valmiudet uusien verkkokalastuskieltoa koskevien sopimusten neuvottelemiselle ovat parempia ja sopimusten tekeminen helpompaa suurten kuin pienten osakaskuntien kanssa.

Rajoituksista osakaskunnille maksettava hehtaarikohtainen korvaus on hiukan kasvanut aiemmasta. Rajoitusalueiden laajentuminen myötä tulee lisää kaupallisia kalastajia korvausten piiriin, mutta nykyisin rajoitusten korvaamiseen käytettävissä oleva rahasumma on siihen liian pieni.

Muut asiat

Eija Kirjavainen kertoi, että maa- ja metsätalousministeriön Itä-Suomen yliopistolta tilaama tutkimus (KASSY) on valmistunut. Tutkimus koski maa- ja metsätalousministeriön asettaman Saimaannorppaa ja kalastusta käsittelevän työryhmän sekä ympäristöministeriön asettaman Saimaannorpan suojelutyöryhmän sisäisiä ja keskinäisiä työskentelytapoja sekä niiden kehittämistarpeita. Alun perin tutkimuksen oli tarkoitus koskea ainoastaan maa- ja metsätalousministeriön nimittämän työryhmän toimintaa. Tutkimuksen edetessä tutkijat pitivät kuitenkin tarpeellisena, että tarkasteluun otettaisiin mukaan myös ympäristöministeriön nimittämä työryhmä. Tutkimusraportin julkaisemisen ajankohta on loka-marraskuu. Tutkimuksen tekijöitä pyydetään Suojelutyöryhmän seuraavaan kokoukseen kertomaan tarkemmin hankkeen tuloksista.

Jari Luukkonen kertoi, että WWF Suomi täytti kuluvana vuonna 50 vuotta, mitä varten järjestetään juhlatilaisuus. Lisäksi saimaannorppaa käsitellään MTV3 -kanavalla Posse-ohjelmassa 18.11. klo 20.00 alkaen.

Työryhmän aikataulu ja tavoitteet

Todettiin, että työryhmän työskentelyn aikataulusta ja tavoitteista keskustellaan vasta seuraavassa kokouksessa, jolloin työryhmän jatkokausi sekä Strategia ja toimenpidesuunnitelma on virallisesti hyväksytty ympäristöministeriössä. Työryhmän käytössä on tuolloin myös em. KASSY-hankkeen raportti, jota on mahdollista hyödyntää toiminnan suunnittelussa.

Seuraava kokous

Seuraava kokous järjestetään keskiviikkona 8.2.2023 klo 11.00 alkaen Savonlinnassa. Paikkana Samiedun opetusravintola Paviljonki. Kokous aloitetaan ruokailulla.

- Liitteet** Saimaannorpan pesintäolosuhteet ja kuolleisuus 2022
Saimaan vesitilanne ja ennuste pesimäkaudelle 2023
Valtioneuvoston asetus eräistä kalastusrajoituksista Saimaalla vuosina 2021–2026 ja sopimustilanne
- Tiedoksi** Eero Korhonen, Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Tarja Haaranen, ympäristöministeriö, Luontoympäristöosasto

Saimaannorpan pesintätulos ja kuolleisuus 2022

Saimaannorpan suojelun strategia ja
toimenpidesuunnitelman
seurantaryhmän kokous 12.10.2022

Miina Auttila

Pesimäolosuhteet 2022

- Jääpeite tuli koko Saimaalle joulukuun alussa 2021
- Lunta tuli ja alkoi kinostumaan tammikuun loppupuolella, minkä jälkeen sitä tuli reilusti lisää eri suuntiin käyneen tuulen kanssa
- Luonnonkinoksia syntyi runsaasti eri puolille saaria ja luotoja
- Pesimäolosuhteet olivat kokonaisuudessaan hyvät

Apukinokset 2022

- Talvella 2022 siirryttiin uuteen toimintatapaan, jossa kinosten tekijät alueillaan päättävät kinosten tekemisestä ja Metsähallitus ohjaa edelleen toimintaa
- Kinokset kasattiin aikaisin (1.-29.1.)
- Yhteensä 189 apukinosta, pääasiassa vapaaehtoiset tekivät
- Erinomaisesta luonnonkinostilanteesta huolimatta norppa teki pesän 58 apukinokseen ja 15 kuuttia syntyi niihin
- Uusi joustavampi toimintatapa sai vapaaehtoisilta kiitosta ja vähensi Metsähallituksen työmäärää

Pesälaskenta 2022

- Pesälaskennat (noin 15.-30.4.)
- Vedenpinta pysyi huhtikuun alkuun asti tasaisena, jonka jälkeen se nousi kastellen pesien pohjat ja vaikeuttaen poikaskarvojen löytymistä pesälaskennoissa
- Laskenta-aikaan etenkin varjorannoilla oli monin paikoin vielä suuria luonnonkinoksia, mikä vaikeutti pesien havaitsemista.
- Jäällä liikkumista vaikeutti vahva sohjoontunut kohvakerros etenkin laskentakauden lopussa, jolloin pesät olisivat olleet paremmin nähtävissä.

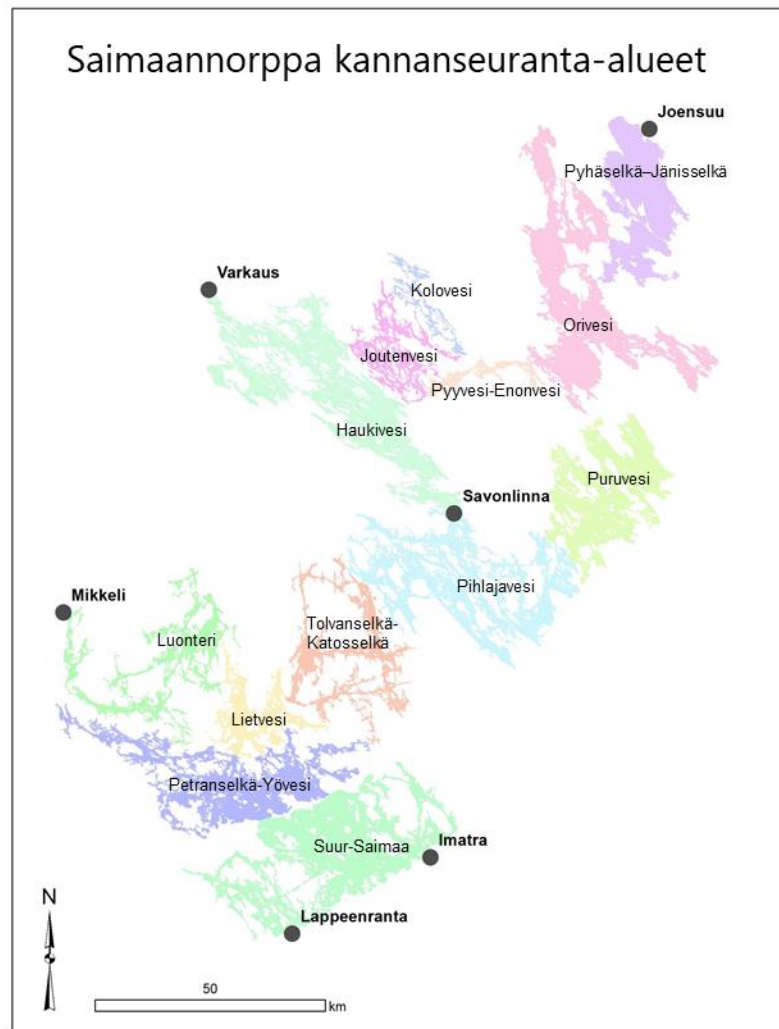

Pesäpaikkasukellukset 2022

- Sukellukset tehtiin 8.-21.5. välisenä aikana
- Kaikkiaan tarkastettiin 138 paikkaa
- Löytyi 47 istukkaa, 1 kuollut kuutti ja 5 uutta poikashavaintoa

Syntyneet ja pesäkuolleet kuutit sekä muut kuolleet norpat kannanseuranta-alueittain (tilanne 11.10.2022)

Alue	Kuutit			Muut kuolleet
	todettu	arvio	kuolleet	
Pyhäselkä–Jänisselkä	1	1		
Orivesi	1	2		1
Pyyvesi–Enonvesi	2	2		
Kolovesi	1	1		
Joutenvesi	4	4		
Haukivesi	21	21	2	1
Pihlajavesi	30	32	1	2
Puruvesi	3	3		3
Tolvanselkä–Katosselkä	10	10	1	
Luonteri	2	2		
Lietvesi	4	4		
Petranselkä–Yövesi	6	8	1	
Suur-Saimaa	1	2		
Yhteensä	86	92	5	7

Kuolleisuus 2022

(11.10.2022)

- Pesäpoikaskuolleisuus (5 kpl):
 - 6 % syntyneistä, kuvastaa hyviä lisääntymisolosuhteita
- Kalanpyydyskuolleisuus (2 kpl):
 - Nuori uros talviverkkoon helmikuussa Orivedellä
 - Kuutti tai nuori ankkuroituun kuhaverkkoon syyskuussa Pihlajavedellä
- Muut kuolleet (5):
 - Kolme rantaan ajautunutta Puruvedellä
 - Yksi rantaan ajautunut Haukivedellä
 - Yksi rantaan ajautunut Pihlajavedellä
- Kaikkiaan kannanseurannan tietoon on tullut vähänlaisesti (12 kpl) kuolleita norppia

The logo consists of two stylized triangles pointing towards each other, one green on top and one blue on the bottom, forming a central square shape.

METSÄHALLITUS

www.metsa.fi

@metsahallitus_forststyrelsen

@metsahallitus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Saimaan vesitilanne 12.10.2022

Niittyniemi Visa

11.10.2022

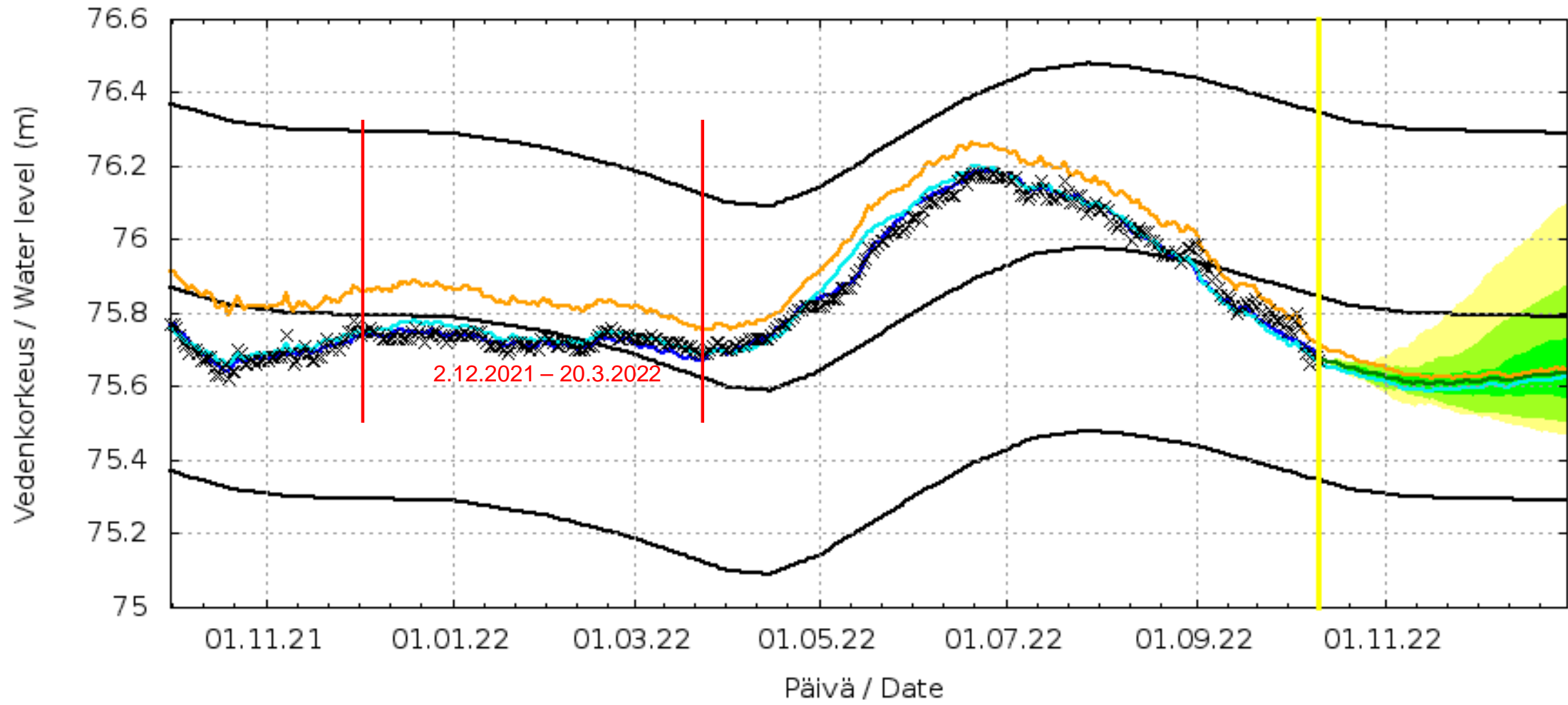

Ajankohtaista juoksutusten hoitamiseen liittyen

- Suomalais-venäläisessä rajavesistökomission toiminnassa rajoitutaan vain suoraan valtiosopimuksista johdettaviin tehtäviin
- Saimaan juoksutuksiin liittyvät välttämättömät yhteydet Venäjälle toteutetaan
- Toteutetaan yhteistoimintakäytäntöä, jonka tarkoituksena on lisätä ennakkointia ja tiedonvaihtoa juoksutusten hoitamisessa
 - Toimitaan edelleen Saimaan ja Vuoksen juoksutussäännön puitteissa
 - Taustalla varautuminen ilmastonmuutoksen myötä lisääntyviin tulva- ja kuivuustilanteisiin
 - Poikkeusjuoksutukset voidaan aloittaa aiempaa aikaisemmin vesistöennusteita hyödyntäen
 - Poikkeusjuoksutusten jälkeen voidaan sopia juoksutusohjelmasta, jolla vedenkorkeus palautetaan (nopeutetusti) luonnonmukaiselle tasolle

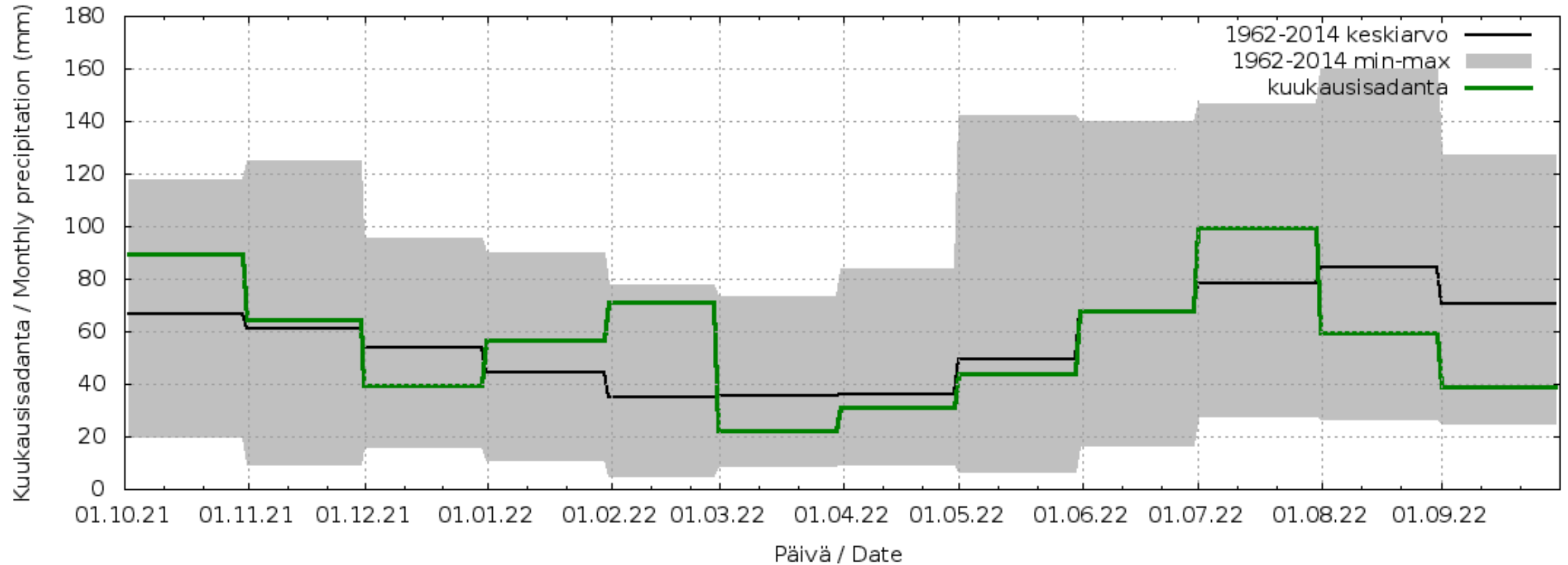

04 112 Saimaa Vedenkorkeus / Water level

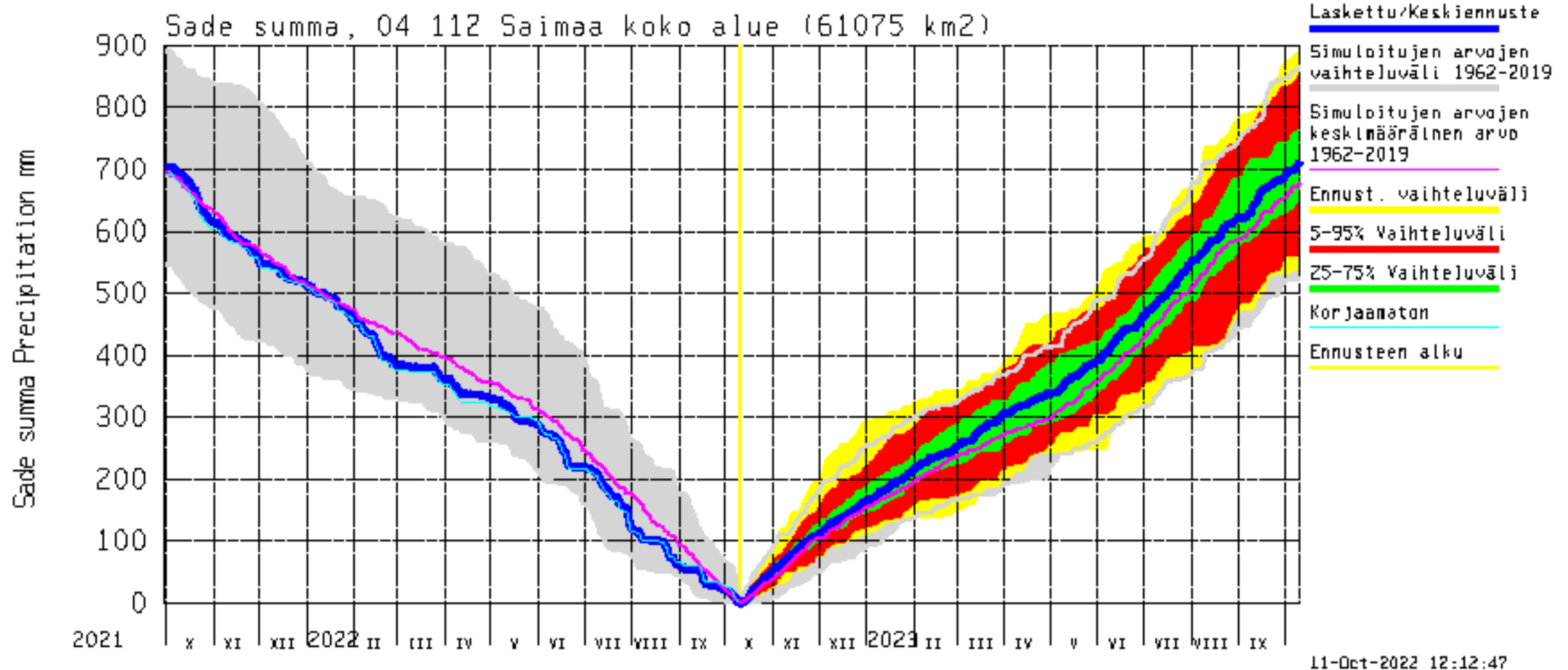

04 112 Saimaa Kuukausisadanta / Monthly precipitation

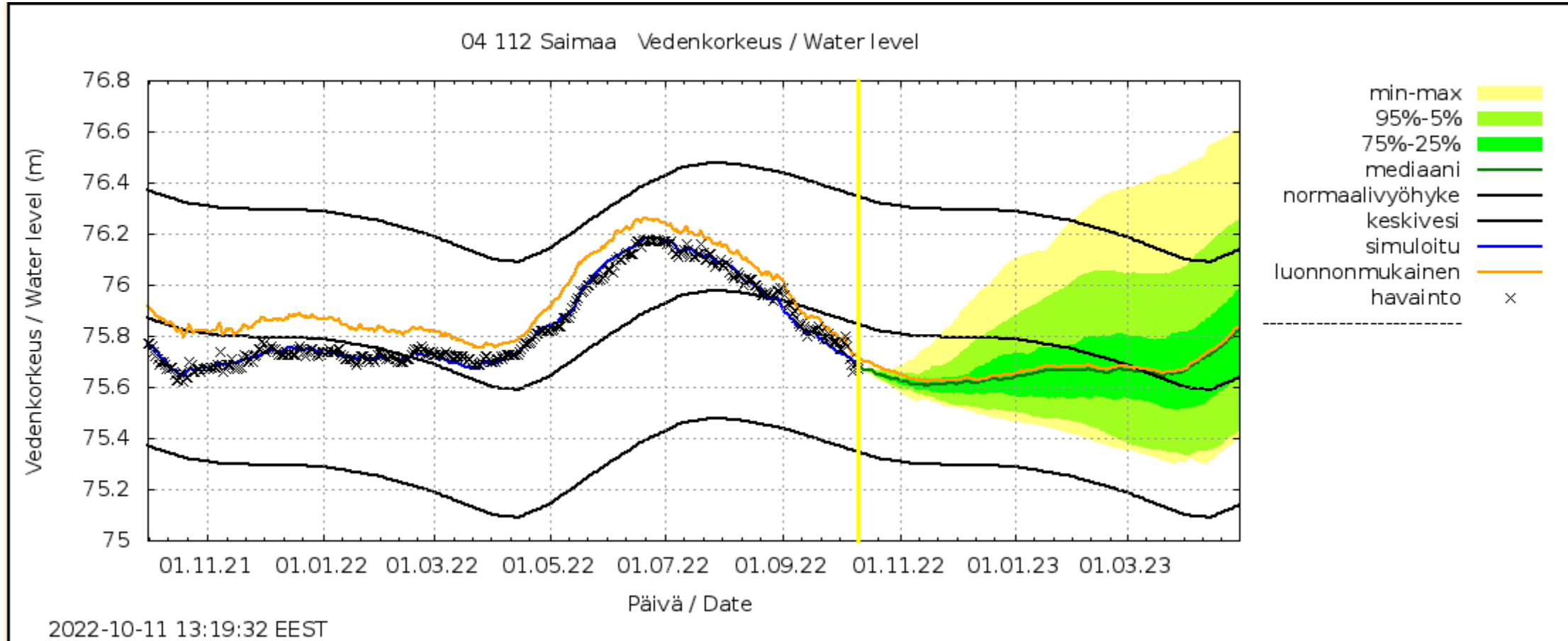

2022-10-11 13:01:43 EEST

Saimaan vesitilanne 11.10.2022

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Valtioneuvoston asetus eräistä kalastusrajoituksista Saimaalla vuosina 2021-2026 ja sopimustilanne 11.10.2022

Kalastusbiologi Teemu Hentinen, Pohjois-Savon ELY-keskus

Vesialueen omistus ja sopimukset

- Saimaan vesialueet omistaa lähes kokonaan yksityiset kiinteistöjen omistajat yhdessä, osakaskunnat. Vesialueen omistukseen sisältyy omistusosuuden suuruinen kalastusoikeus ja oikeus päätöksentekoon.
- Sopimuskorvaukset maksetaan osakaskunnille, ei yksittäisille kalastusoikeuden haltijoille.
- Valtion vesialueita Saimaalla ~8 %, muualla vähemmän.
- Asetus ja sopimukset kattavat 15.4 – 30.6 verkkokalastuskiellon ja pyydystekniset ympärivuotiset rajoitukset.
- **Asetus ja sopimukset voimassa 8.5.2021 – 14.4.2026**
 - Asetus ja asetusta laajemmat vapaaehtoiset sopimukset on nähtävillä maa- ja metsätalousministeriön palvelussa: www.kalastusrajoitus.fi

Kalastuslaki

61 § Korvaukset uhanalaisten eläinlajien suojelusta aiheutuneesta haitasta

- Jos saimaannorpan suojelusta aiheutetut kalastusrajoitukset aiheuttavat vesialueen omistajalle tai erityisen oikeuden haltijalle merkityksellistä haittaa, **hänellä on oikeus saada siitä valtiolta täysi korvaus**. Valtiota korvausasiassa edustaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.
- Korvauksen määräämiseen sovelletaan, mitä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa säädetään.
- ***Oikeutta tämän pykälän mukaiseen korvaukseen ei kuitenkaan ole sellaisesta haitasta, josta haitankärsijä on oikeutettu korvaukseen jonkin muun lain tai sopimuksen nojalla.***
 - Sopimukset vesialueen omistajille, noin 617 000 €/vuosi,
 - 2,5 euroa per hehtaari alkaen 2022.
 - Korvaukset kaupallisille kalastajille, 78 000 €/vuosi.

Sopimustilanne 11.10.2022

- **2010 kalastusrajoitusalueen pinta-ala ylitti 1 000 km².**
- **2020 kalastusrajoitusalueen pinta-ala n. 2 770 km²**
- **2021 kalastusrajoitusalueen pinta-ala 2 917 km²**
- **2022 kalastusrajoitusalueen pinta-ala noin 293 904 hehtaaria**
 - Asetusalue 279 831 ha
 - Sopimuksia 247 162 ha
 - Valtion vedet 23 929 ha
- **Sopimustilanne on hyvä saimaannorpan lisääntymisalueella.**
- **Uusia sekä vapaaehtoisia sopimuksia on tehty edelleen 2022.**
- **Määrärahan puitteissa lisätään sopimuskattavuutta ja vapaaehtoisia sopimuksia talvella 2022/23.**
- **Sopimuskumppaneille lähetetty yli 40 000 karttaa / infoa kalastusrajoituksista lupamyyntiä varten.**

Sähköiset palvelut, kalastuslupa-alueet ja sopimusvalmius kasvaa Saimaalla

- Vuonna 2022 on tehty 8 uutta sopimusta, noin 4000 hehtaaria.
- Asetusta laajemmalle alueelle on tehty sopimus Luonterilla, Pistalanjärvellä ja Etelä-Saimaalla.
- Luonterille muodostunut Luonterin osakaskunta 24 osakaskunnan yhdistyessä ja aikaisempaa laajempi sopimus.
- Luonteri-Louhivesi alueelle uusi osakaskunta 2023.
- Yövedelle muodostuu Yöveden osakaskunta 2023.
- Sääminginsalon osakaskunta muodostunut Puruvesi-Pistalanjärvi-Paasvesi alueelle.

Sähköiset palvelut, kalastuslupa-alueet ja sopimusvalmius kasvaa Saimaalla

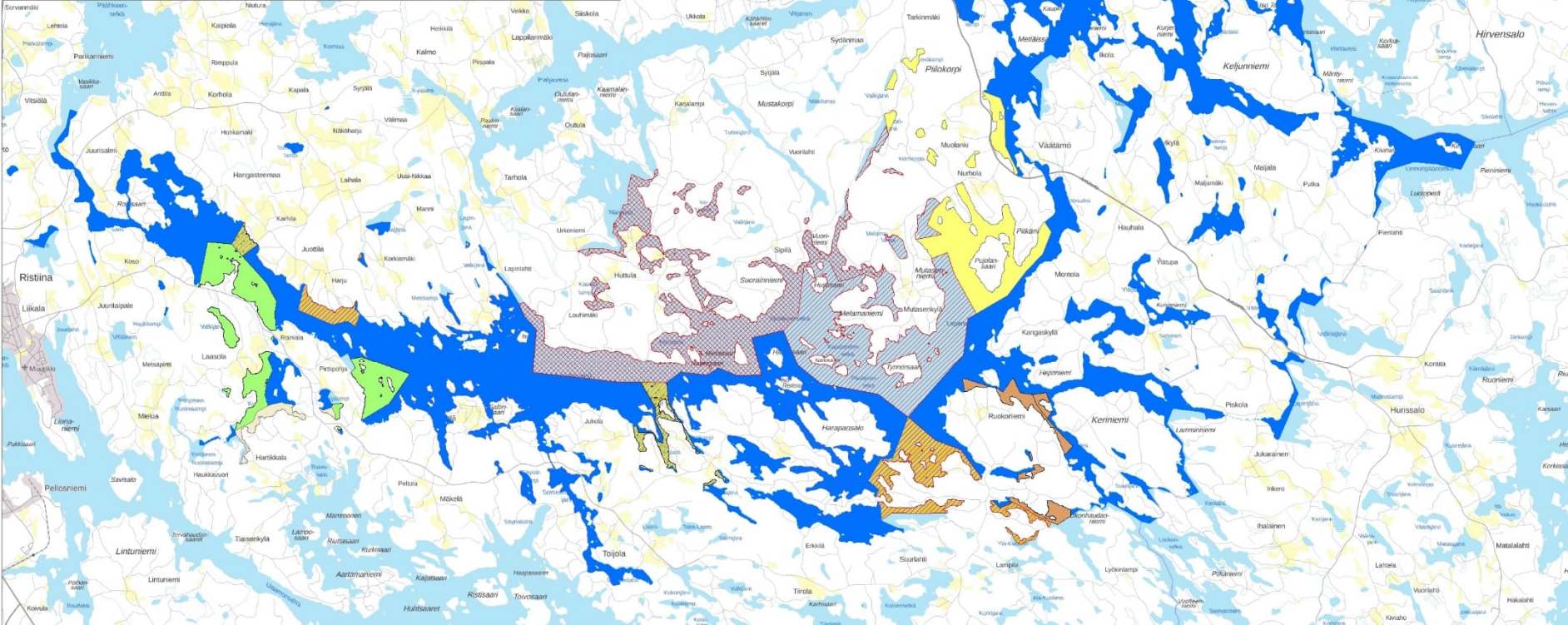
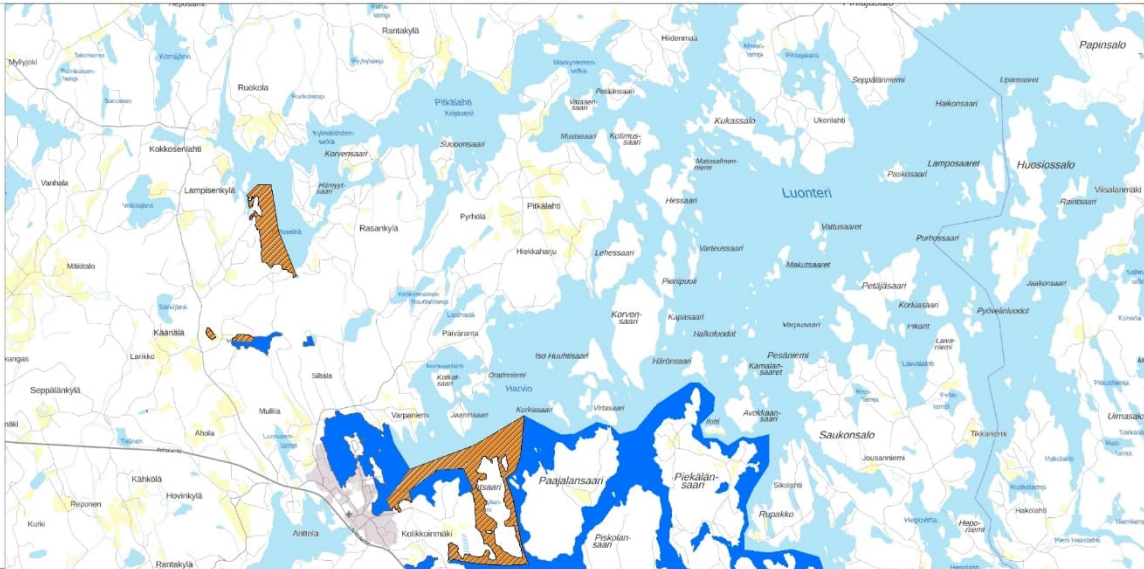
- Yhdistämiset nopeuttavat sopimuksien tekemistä *tarvittaessa* ja edistävät kalastusta, lupa-alueiden kokoa, sähköisiä palveluja ja kalataloutta kaiken kaikkiaan.
- **10 vuoden aikana Etelä-Savossa on lakkautunut vajaa tuhat osakaskuntaa (yhdistämiset) ja tilalle on muodostunut 30 suurta osakaskuntaa!**
- **Etelä-Savossa tehty enemmän osakaskuntien yhdistämisiä kuin koko Suomessa yhteensä.**
- Harjoittelija on selvittänyt vesialueen omistuksen ja osakasluettelot ”reunakuuttien” alueelta ja kalastusrajoitusalueen reunalta, kuten Varkauden alapuolelta.
 - Sen seurauksena sopimuksia on jatkossa helpompi tehdä.

TILANNE 6.9.2022, SINISELLÄ UUDEN OSAKASKUNNAN ALUEET

- Anttola 1 osakaskunta, päätös tehty
- Puutoniemen osakaskunta, päätös tehty
- Korhola-Karhila, päätös tehty
- Hangastenmaa osakaskunta, päätös tehty
- Pettilän osakaskunta, päätös tehty
- Yhteinen 623-876-14-1, päätös tehty
- Innalan osakaskunta, päätös tehty
- Huttula 4, avoin vielä.
- Keriniemen osakaskunta, päätös tehty
- Hauhalan osakaskunta, päätös tehty
- Nurhola 3 osakaskunta, päätös tehty
- Karhila 3, päätös tehty
- Tiusala, päätös tehty
- Roinialan osakaskunta, päätös tehty
- Järvenpää 2-3, päätös tehty
- Hangastenmaa 6, päätös tehty
- Keriniemi 2 osakaskunta, päätös tehty
- Osa Tirolan osakaskuntaa, päätös tehty
- Osa Toijolan osakaskuntaa, päätös tehty
- Osa Vesterin osakaskuntaa, päätös tehty
- Osa Mäkelä 1-3 osakaskuntaa, päätös tehty
- Kääriälä 2, 3, 5 osakaskunta, päätös tehty
- Parkkaniemen osakaskunta, päätös tehty
- Kosolan osakaskunta, päätös tehty
- Rahulan osakaskunta, päätös tehty
- Puntialan osakaskunta, päätös tehty
- Osa Hartikkalan osakaskuntaa, kokous 22.9

Neuvotellaan ja kysytään mukaan, mahdolliset kokoukset lokakuussa

- Laasolan osakaskunta
- Ristiinan Huttulan osakaskunta
- Anttola Huttulan osakaskunta
- Nurhola 1-2 osakaskunta
- Keikkalan osakaskunta
- Kääriälä 2, 3 ja 5 osakaskunta, jää ulkopuolelle
- Juottila 1-2 osakaskunta

Isot osakaskunnat kalastuksen ja Etelä-Savon vetovoimatekijöitä

31.8.2022 08:34:19 EEST | [Etelä-Savon ELY-keskus](#)

Jaa

Etelä-Savoon on muodostunut nopeasti hyvät kalastusmahdollisuudet sekä kehittyneet lupajärjestelmät ja osakaskuntien sähköiset palvelut.

Osakaskuntien yhdistämissä on tehty viimeisen 10 vuoden aikana Etelä-Savossa enemmän kuin muissa maakunnissa yhteensä.

ETUSIVU

ETELÄ-SAVON KALATALOUSALUEET JA OSAKASKUNNAT ▾

TIETOA KALASTONHOITOMAKSUSTA

INFORMATION ON FISHERIES MANAGEMENT FEE

ГОСУДАРСТВЕННАЯ РЫБОЛОВНАЯ ЛИЦЕНЗИЯ

Tervetuloa kalaan Etelä-Savoön!

Klikkaa kartalta haluamaasi kalatalousaluetta, ja löydät kyseiseltä alueelta tarkempia tietoja mm. kalastusluvat, kartat ja yhteystiedot. Laajat yhtenäisviiheluvat vetouisteluun löytyvät kalatalousalueiden sivuilta ja osakaskuntien järvikalastusluvat osakaskuntien linkkien takaa.

Lisätietoa kalastonhoitomaksusta ja sen maksamisesta yllä olevista linkeistä Suomeksi, Englanniksi ja Venäjäksi.

